

Oponentský posudek na magisterskou diplomovou práci Markéty Londinové: Výběr partnera pod vlivem hormonální antikoncepce a jeho dopady na partnerskou spokojenost a stabilitu vztahu.

Diplomová práce studentky Markéty Londinové je svých rozsahem poměrně velkolepým dílem. Obsahuje jak literární rešerši ke studovanému tématu, tak zpracování dat z vlastního výzkumu. Celkem má práce 127 stran a cituje velké množství literatury (přes 200 zdrojů). Tento úctyhodný rozsah lze považovat za klad i lehký zápor předložené práce.

První část práce tvoří obsáhlá literární rešerše, která by téměř obstála jako samostatná práce. Je zjevné, že studentka se do problematiky ponořila v plné šíři a snaží se čtenáři přiblížit téma ze všech úhlů. Na druhou stranu pokud je součástí práce, která se zabývá zpracováním vlastních dat bylo by dle mého názoru vhodnější, kdyby byla o něco stručnější. Nicméně musím vyzdvihnout velmi povedené a přehledné zformulování cílů práce a základních hypotéz.

Druhou částí práce je studie, která je v současné době již opublikovaná v prestižním vědeckém časopise a na které se studentka podílela. Zařazení této části do diplomové práce nepovažuji za nejšťastnější. Z formy zpracování a podaných informací mi není úplně jasné, jak přesně se na jejím vzniku a průběhu studentka podílela.

Poslední část tvoří druhá studie, která možná nepřináší tak "převratné" výsledky jako studie první, nicméně její zpracování v rámci diplomové práce je povedenější, přehlednější a jasnější.

Práce obsahuje přiměřené množství překlepů, formálních nedostatků i hůře srozumitelných vyjádření. Diskuze výsledků dvou studií je podrobná, nechybí upozornění na možné nedostatky uspořádání pokusů, trochu mi tam ale chybí na konkrétních příkladech upozornění na nedostatky samotného vysvětlujícího rámce evoluční psychologie.

K diplomové práci mám následující dílčí komentáře a dotazy:

Literární úvod – jediné co jsem zde postrádala byli informace, které by podložily předpoklady ohledně hypotézy H2 ve druhé studii, tedy o spokojenosti muže v závislosti na tom, zda partnerka je nebo není uživatelka HA.

- Str. 16 *symetričtí muži mají vyšší fitness* co bylo měřítkem fitness v citované studii? Jak se obvykle ve studiích tohoto typu fitness měří a jak by se měřit měla?
- Str. 24 lze opravdu předpokládat na základě uvedených studií, že vysoce atraktivní ženy mohou mít obojí? Tedy dobré geny i otcovské investice? Když bylo uvedeno výše, že ti co mají dobré geny neinvestují (stejně pak dále na str. 27 je uvedeno: *je ztrátové vybrat si maskulinějšího partnera*)
- Jak je to s těmi preferencemi v průběhu cyklu? Někde se v práci píše, že v plodném období dochází k preferenci maskulinních znaků a mimo plodné období není pozorována žádná preference, jinde že v neplodném období je preference pro femininní znaky. Jde jen o nepřesnosti ve vyjadřování nebo jsou na tom různé znaky a studie různě?
- Str. 28 Není mi zcela jasné vysvětlení proč ženy ve vztahu vykazují větší preferenci pro MHC odlišnější muže než ženy svobodné.
- V kapitole o HA se dovídáme velmi podrobně o komplikujících detailech individuálních hladin a rozdílů u jednotlivých preparátů, přičemž následně je vše shrnuto, že na studie to většinou nemá vliv. V diskuzi je tato individuální variabilita opět zmíněna jako potenciální slabina práce. Co si tedy autorka ve skutečnosti myslí, má to vliv nebo nemá?
- Nemohou být dobré geny u člověka také geny dobrého otce?

Studie 1

- Str. 49 Jak srovnání ČR a USA odstraňuje sociokulturní vlivy?
- V práci je uvedeno, že studentka zpracovávala větší vzorek než použila již publikovaná studie Robertse a kolektivu z roku 2012. Nicméně toto zpracování se týká jen souhrnných tabulek ohledně charakteristik účastnic studie. Vlastní výsledky testů jsou většinou převzaty z citované práce. Někde dochází k nesrovnalostem jako například když je uveden jiný

celkový počet účastnic, který nesouhlasí s počtem účastnic v jednotlivých kategoriích (str. 50, 2797 žen, z toho 1761 stále ve vztahu a 734 rozvedených, v tabulce je to pak správně)

- Str. 56 zdůvodnění vyloučení uživatelky HA - nemuseli byste tedy u ostatních sledovat cyklus?
- Přijdou vám výsledky studie I, kde se uživatelky a neuvivatelky HA liší ve spokojenosti v průměru o jednu až dvě desetiny jako v reálném životě významný?

Studie 2

Ke druhé studii mám jen jednu větší výhradu. Z komentáře výsledků a diskuze je zjevné, jak moc si autorka přála podpořit výsledky ze studie 1. Statistické zpracování dat ale signifikantní rozdíly nepotvrdilo. Text na mě ale působí dojem že to autorku příliš nevzvedlo z konceptu a výsledky se snaží interpretovat ve stejném duchu jako to dělá první studie. Například na str.71 analýza spokojenosti žen, výsledek není signifikantní (a to i přes poměrně velký vzorek a vyzkoušení 3 testů). Je pak poměrně odvážné mluvit o tendenci. Stejně tak na straně 77 je statisticky nevýznamný výsledek komentován jako zajímavý s tím že ale může jít o náhodu?!

- Str. 81 co chtěla autorka říci větou: *Další výhradou je, že rozdíl mezi preferencemi uživatelky a normálně cyklujícími žen se projevuje pouze v rovině rozdílů mezi neplodnými a plodnými preferencemi, nikoli kategoricky.*
- Str. 83 se píše *HA zvyšuje propartnerské projevy*, výsledky dotazníku ale ukazují že HA uživatelky mají nižší proceptivitu (Tab.7)
- Str. 87 nepochopila jsem vysvětlení ve větě: *Nižší sexuální satisfakce žen v partnerstvích, která vznikla v době, kdy žena užívala HA, tak mohou být zapříčiněna současným užíváním HA....*
- Str. 89 zajímaly by mne ty různé výklady položky *v mém vztahu je sexuální soulad?*
- Str. 95 píšete, že není probádáno zda zvýšená péče ze strany partnera převáží nevýhody z jeho nižší genetické kvality, co se týká reprodukčního úspěchu žen. Je ale probádáno, že ženy, které si vybraly geneticky kvalitního partnera, mají větší reprodukční úspěch?
- Pro mě překvapivý výsledek je zobrazen v grafech 13 a 14. Ukazují, co vysvětluje spokojenost u mužů a žen, kde u mužů lze větší část celkové spokojenosti vysvětlit spokojeností s partnerstvím, kdežto u žen spokojeností v osobním životě. Bohužel není v práci nijak komentován.

Formální nedostatky (není potřeba nijak komentovat)

nejednotný styl citací v seznamu literatury

str 12. píšete Více studií pak je citována jedna práce na amerických studentech; str. 15 citace je správně Hrdý ne Hrdý; str. 17 intrasexuální a ne intersexuální (ještě lépe vnitro a mezi pohlavní); str. 20 benefity (a pak dále v celém textu), lépe nějaký český ekvivalent; graf s hormonálními změnami v průběhu menstruačního cyklu je v práci asi třikrát (graf 1, graf 2, graf 5); graf 5 v popisku otázka odkud to máš; str. 43 (cit) evidentně chybí doplnit citovanou práci; Tab 2 by byla možná lepší na šířku; str. 50 nesouhlasí procenta v textu a tabulce, navíc by stačilo buď jedno nebo druhé; graf 12 nelze přečíst jednotky osy Y; str. 60 a 61 špatná čísla tabulek na které je odkazováno; str. 84 studie I nebo II?

str. 89 nesouhlasí graf 13

I přes uvedené připomínky považuji předloženou práci za velmi zdařilou a za plně vyhovující nárokům na magisterskou diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě.

V Českých Budějovicích 30.8. 2012

Martina Konečná, Ph.D.